

Stichting Het Vergeten Kind hangt de slingers op

BED, BAD EN BROOD IS NIET GENOEG

De 33.000 kinderen in Nederlandse opvanghuizen krijgen het hoogstnoodzakelijke, maar kleding, sport, spel, computers, cadeautjes, wifi of verjaardagstaarten horen daar niet bij. Stichting Het Vergeten Kind brengt die gezelligheid en luidt de noodklok, want 'Ieder kind verdient een lach'...

TEKST MYLÈNE DE LA HAYE FOTO'S RUBEN ESHUIS

De hoge grijze flats in de Bijlmer bieden een naargeestige aanblik, op deze bewolkte zondagmorgen in Amsterdam-Zuidoost. Op de begane grond van een van de flats, een ruimte die oorspronkelijk werd gebruikt voor garageboxen, is een kleinschalige woonvoorziening gevestigd van zorgorganisatie Amsta Karaad. Hier worden kinderen en jongvolwassenen met een verstandelijke beperking opgevangen. Deze locatie staat op het punt 'op de schop te worden genomen' door Stichting Het Vergeten Kind (voorheen de Guusje Nederhorst Foundation, zie kader), een organisatie die ervoor ijvert de leefomstandigheden van kinderen in opvanglocaties te verbeteren. De bewoners van deze Amsta Karaad-locatie mogen zich dus verheugen op een gloednieuwe woonkamer en een zogenoemde Tovertuin op hun binnenplaats. En vooral over die magische Tovertuin zijn de jonge bewoners (tussen de 12 en 20 jaar) heel enthousiast, want die gaat de boel hier pas echt opfleuren. Er komen een klimrek, een pannaveldje, een schommel, een zandbak, klimtouw, een klimwand, een appel- en een perenboom en een hoge glijbaan. Kim de Witte is fondsenwerver van

Hier huist Amsta Karaad.

onder andere deze locatie in de Bijlmer en zij leidt ons vandaag rond. Het is haar taak het welzijn van de cliënten te verbeteren. "Dit is een WLZ-instelling (Wet Langdurige Zorg, red.) en die betaalt hun natje en droogje, hun verpleging, verzorging en medicatie, maar niets extra's. Wij zijn ontzettend blij met de hulp van Stichting Het Vergeten Kind. Onze zorgmedewerkers zetten zich 24 uur per dag met hart en ziel in voor deze kinderen, daar ligt het niet aan. Maar kleding, voetbalclubs, speelgoed, Sinterklaas, verjaardagen, spelletjes, computers, wifi, televisie, noem de dingen maar op waar alle kinderen behoefte aan hebben, vergoedt de WLZ niet. Door fondsen aan te vragen of de vraag uit te zetten bij serviceclubs krijgen wij extraatjes waar de cliënten veel aan hebben. Meubels halen we op uit kringloopwinkels, we proberen het zo goedkoop mogelijk toch gezellig te maken." De inrichting van de woongroep is karig en de computers en televisie die er staan komen uit het Stenen Tijdperk. Wifi is

er niet, daar wordt aan gewerkt, en de 'speelplaats' is niet meer dan een kaal, grijs, betegeld binnenplaatsje.

Wildebras

In deze locatie van Amsta Karaad zitten allerlei nationaliteiten bij elkaar: Turks, Marokkaans, Surinaams en Nederlands. "Dat gaat prima samen," zegt Kim. "Kinderen discrimineren niet." Dat bewijzen het Turkse jongetje Ata* en z'n Marokkaanse medebewoner Mustafa. Mustafa ziet er slaperig uit, praat heel langzaam en zachtjes en lacht aan één stuk door. Ata is ook goed gemutst, al vermijdt hij oogcontact en kijkt hij het liefst, voortdurend handenwrijvend,

naar het tafelblad. Ze hebben het over meisjes, poseren vrolijk voor de foto en zingen zelfs vol overgave voor me als ze horen dat het m'n verjaardag is. We maken hen op hun best mee, maakt Kim ons duidelijk. "Ze krijgen heel graag bezoek. Jullie doorbreken de sleur." Dat de Amsta Karaad-kinderen het moeten doen met het hoogstnoodzakelijke werd afgelopen Sinterklaas pijnlijk duidelijk. Kim had cadeautjes voor ze geregeld maar één van de kinderen nam haar apart. "Hij vond het heel leuk wat Sinterklaas aan hem had gegeven maar hij had liever een warme jas en handschoenen gekregen." Die opmerking kwam aan bij Kim: "Ik heb zelf kinderen maar die halen het niet in hun hoofd om zoiets saais als kleding aan Sinterklaas te vragen. Ik probeer deze bewoners allemaal warm gekleed te houden maar dat zijn dure posten bij opgroeiende pubers. Kinderen onder de achttien hebben geen uitkering. De kinderbijslag gaat naar de ouders en komt niet in alle gevallen bij de kinderen terecht. Bovendien kun je sommige kinderen met recht vergeten kinderen noemen want die krijgen niet of nauwelijks bezoek, laat staan financiële steun van hun ouders." De grootste wildebras van de woongroep is Marvin. Hij is in z'n kamer en z'n deur staat half open. "Marvin, ben je wakker?" roept Kim. Alsof hij pal achter de deur stond te wachten op dit signaal

De 'speelplaats' van Amsta Karaad is niet meer dan een kaal, grijs, betegeld binnenplaatsje

Even weg uit de 'verdrietzone'.

Speelgoed genoeg bij Arosa.

springt een Surinaamse jongen met wijd opengesperde ogen en een lach van oor tot oor tevoorschijn. "JA, JA," roept hij enthousiast, "JA, JA, JA..." en steekt z'n arm ver naar voren. Hij geeft Kim een hand om vervolgens als een balletje aan een elastiekje terug z'n kamer in te stuiten. "Marvin, er zijn hier nog meer mensen hoor," lacht Kim, "stel je eens even netjes voor." En hupsakee, daar is hij weer, als een duveltje uit een doosje

en nog steeds in een soort opgewonden blijdschap, alsof hij op het punt staat in de allerleukste attractie van de Efteling te stappen. "JA, JA, JA, JA," roept hij blij. Het is aanstekelijk en fotograaf Ruben en ik lachen met hem mee terwijl ook wij een plechtige maar zeer korte handdruk krijgen. Voor Marvins deur staat een half gesloopte bank. "Zoals je ziet heeft Marvin voor z'n kamer nog een extra portaal waar hij in rond kan springen," zegt Kim. "Hij heeft gewoon wat meer ruimte nodig dan de rest."

Nieuwe speeltuin

Kim is superenthousiast over de financiële steun van Stichting Het Vergeten Kind. Met ambassadeurs als Johnny de Mol, Babette van Veen, Angela Schijf en Saar Koningsbergen is het toch een stukje makkelijker fondsenwerven dan in je eentje. "We hebben gisteren met behulp van Stichting Het Vergeten Kind al 31.000 euro opgehaald voor de verbou-

Ata laat z'n kamer zien.

VERGETEN KINDEREN

Er leven in Nederland zo'n 33.000 kinderen in opvanglocaties en 20.000 in pleeggezinnen. De opvang varieert van gezinshuizen, waar bijvoorbeeld vier tot tien kinderen zitten, tot grote 24-uursopvangcentra die nog het meest op ziekenhuizen lijken en waar met ploegendiensten wordt gewerkt. Het gaat hier om kinderen die zijn mishandeld, verstoten, gevluht of misbruikt. Vaak tot op het bot getraumatiseerd. Niet al die kinderen kunnen in een pleeggezin terecht omdat sommigen te erg beschadigd zijn om nog sociaal te kunnen functioneren. Sommigen zijn daardoor veroordeeld de rest van hun jeugd in opvangtehuizen te blijven. Daphne Schreuder heeft in de zes jaar dat ze directeur is van Stichting Het Vergeten Kind heel wat kinderleed gezien. "Alles wat je je kunt voorstellen dat mensen

met kinderen zouden kunnen doen, gebeurt in Nederland ook," zegt ze. "Ik kwam een keer bij een crisiscentrum in Haaglanden en ik bezocht de jongste groep, kinderen van 0 tot 4 jaar. Er was een jongetje van 4 dat helemaal vol zat met littekens van sigarettenpeuken, over z'n hele lijfje, en dat kind zat alleen maar heen en weer te schudden, helemaal in zichzelf gekeerd. Hij had opdrachten gekregen van z'n vader, vaak seksueel getint, en als hij die niet goed uitvoerde, kreeg hij een sigarettenpeuk tegen zich aan. Dus dat jongetje dacht dat het z'n eigen schuld was dat hij zo gestraft werd, omdat hij z'n taakjes niet had uitgevoerd. Want zo zijn kinderen, überloyaal. Toen ik hem later nog een keer ontmoette, vroeg ik hem: *Wat zou je nu het liefste willen?* En weet je wat hij zei? *Terug naar huis, naar papa, om*

te laten zien dat ik nu beter kan luisteren. Zo'n kind kan niet bij een pleeggezin terecht en die zal ook nooit meer liefde kunnen ontvangen, die laat dat niet meer toe. Hij is het vertrouwen kwijt en zal dus lang specialistische hulp nodig hebben om zich weer te kunnen hechten. Hechtingsproblematiek kan zich bij deze kinderen op twee manieren uiten: of ze kunnen zich helemaal niet meer hechten of ze kruipen helemaal over je heen, hunkerend naar aandacht." Als voorbeeld noemt Daphne twee jonge kinderen die tot hun zesde levensjaar opgesloten hadden gezeten. "Ze mochten er alleen maar uit voor misbruik. Ze waren niet alleen ondervoed maar ook motorisch niet goed doorontwikkeld. Ze zagen er, toen ze eruit kwamen, drie jaar jonger uit dan ze eigenlijk waren. En omdat ze altijd op een seksuele manier aandacht hadden moeten vragen, dachten ze dat

dat normaal was. Dus als zulke kinderen naar school gaan, hebben ze geen idee hoe ze zich moeten gedragen en worden ze vaak gepest." Deze voorbeelden zijn waarschijnlijk excessen. Daphne: "Aan de andere kant zijn de 33.000 die worden geteld kinderen die opgemerkt werden. Niemand weet hoeveel onopgemerkt kinderleed er bestaat. Nederland is een kei in 'niet willen zien'. In dingen verbloemen. Wij hebben privacy heel hoog in het vaandel staan en niemand mag weten wat er bij die ander in de achtertuin gebeurt. Dan wordt er een meisje door haar stiefvader doodgeslagen met een honkbalknuppel onder de ogen van jeugdzorg en als dat dan gebeurd is, komen de burens die zeggen: *Ja, we hoorden wel vaker vreemde geluiden en dachten wel dat er iets mis was.* Maar niemand doet iets. Want het is niet hun pakkie-an."

HET GEDACHTEN- GOED VAN GUUSJE

De Guusje Nederhorst Foundation werd in 2007 door Dinand Woesthoff opgericht, drie jaar na het vroegtijdig overlijden van zijn vrouw en de naamgeefster. Guusje had een groot maatschappelijk hart en Dinand wilde iets oprichten waarin haar gedachtengoed kon voortleven: een Stichting die opkwam voor de verdrukten in de samenleving. Zijn motto: *Ieder kind een lach*. Later werd de naam veranderd in Stichting Het Vergeten Kind zodat duidelijker werd waar de Stichting zich voor inzet. Volgens de mensen die haar na stonden voelde Guusje zich vooral aangetrokken tot kwetsbare zielen. Dat konden kinderen zijn, maar ook bejaarden of dieren in de verdrukking. Als men Guusje weleens 'kwijt' was tijdens televisieopnames was de kans groot dat ze te vinden was in het plaatselijke ziekenhuis waar ze kinderen aan het voorlezen was of kleurplaten uitdeelde.

Johnny de Mol en Babette van Veen zijn als beste vrienden van Guusje ambassadeurs van het eerste uur en Johnny zit ook in het bestuur. Directeur Daphne Schreuder: "Johnny heeft zich er altijd enorm intensief mee beziggehouden. Dat doet hij nog steeds. Het zit in Johnny's dna om dingen te willen doorvoelen. Hij logeert ook weleens een paar dagen in zo'n tehuis om de problematiek goed te ondervinden en te weten waar hij over praat. En Johnny heeft veel connecties die hij ook allemaal inzet voor deze Stichting. Toen we in 2010 opvangtehuizen gingen bezoeken vroegen we ons af: hoe kan het zijn dat als een kind uit huis wordt geplaatst wij het met z'n allen goed vinden dat ze in de meest troosteloze oorden terecht komen, zonder speelgoed of vrijetijdsbesteding? Er is die kinderen al zoveel afgenomen, je kunt ze zo niet behandelen."

Kinderen kunnen kind zijn bij Arosa.

wing van één van de woonkamers van de woongroep," zegt ze enthousiast en haar twinkelende ogen verraden hoe ze nog steeds duizelt van dat bedrag. "De beroemde beeldhouwer Kees Verkade, wiens bronzen beelden door het hele land staan, hield een kunstveiling en doneerde een percentage daarvan aan de Stichting en in dit geval dus aan ons. Johnny de Mol, ambassadeur van de Stichting, was erbij en nam de cheque in ontvangst. Over drie maanden hopen we de rest van het geld bij elkaar te sprokkelen zodat de speeltuin gebouwd kan worden."

Er wordt gevoetbald op de binnenplaats. Een slank Surinaams ventje verruult snel z'n schone gympen voor twee afgetrapte exemplaren. "Even m'n snelle schoenen aandoen," zegt hij serieus. Even later probeert hij met een voetbal gaten in een betonnen muur te schieten. Kenneth mag slank zijn, harde poeiers schieten kan hij als de beste. Hij maakt zich een beetje druk of zijn pannaveldje straks nog wel groot genoeg is. Ata laat weten dat hij graag een heel hoge glijbaan wil. Ineens springt een lange jongen tevoorschijn om zich fanatiek op het voetbalspel te storten. Hij heeft net gedoucht en z'n nog natte haar zit keurig gekamd met een kaarsrechte scheiding opzij. De kamers van bijna alle bewoners zijn een puinhoop, zoals bij alle tieners, maar niet bij Samuel, die autistisch is. Hij

heeft alles keurig geordend, schoenen bij elkaar, kleren opgevouwen in de kast en op z'n bureautje ligt alles in een hoek van 90 graden.

Beetje lui

Eens in de maand komen Jörgen Raymann en zijn vrouw Sheila langs op deze locatie. "Jörgen heeft zichzelf tot ambassadeur van deze locatie gebombardeerd," zegt Kim. "Hij en z'n vrouw komen hier soms koken met z'n tweeën en met oud en nieuw komen ze olieballen brengen en met kerst ijstaarten. De kinderen zijn dol op Jörgen maar ze zijn helemaal lijp van Sheila. Als ze die zien, rennen ze langs Jörgen om in haar armen te springen. Da's zo geweldig om te zien." Na tien minuten voetballen zijn de jongens en hun begeleider Cleavan, een vriendelijke reus, uitgeput. "Hun conditie is geen top, het zijn soms wat luie pubers, maar soms komt het ook door

Marvin maakt ontbijt.

medicatie," legt Kim uit. Dan kijkt ze ineens verschrikt om zich heen. "Waar is Marvin?" Ze rent naar binnen en vindt hem in de badkamer. "Oooh nee Marvin!" klinkt het vanuit de badkamer. "Niet doen!" Er klinkt een luid gelach en het bekende "JA, JA, JA, HA, HA, HA." Marvin komt tevoorschijn. Hij heeft kort kroeshaar maar het is hem toch gelukt daar een halve familiepot gel in te smeren. Met plakkerige handen drukt hij op z'n hoofd en moet hard lachen terwijl zich gele, stroperige slierten tussen z'n handen en z'n plakkerige haar vormen. "HA, HA, HA," roept hij enthousiast. "Ik dacht al, wat is het verdacht stil hier," grinnikt Kim en ze klopt Marvin liefdevol op z'n schouder. "Jouw haar zit de komende drie maanden prima, Marvin." Ata komt naar ons toe met een boekje dat hij heeft gevonden. "Kijk, dit is een mooie glijbaan," zegt hij met z'n typerende warme lijzige stemgeluid. "Die past hier toch wel?" Met een groezelige vinger wijst hij een dertig meter lange overdekte glijbaan aan van een waterpretparadijs. Hij kijkt ons verwachtingsvol grijnzend aan. "Mooi hè? Doe mij die maar."

Zo kan het ook

Het interieur van vrouwenopvang Arosa in Rotterdam is een groot verschil met dat op de Amsta-locatie. Licht, kleurig en in evenwicht. Arosa is één van de eerste opvangtehuizen waar Stichting Het Vergeten Kind heeft 'huisgehouden'. Hoewel het al vier jaar geleden is, ziet het er nog piekfijn uit omdat het goed wordt bijgehouden. Kinderen tussen de 1 en 15 jaar rennen door elkaar, maken ruzie, ravotten en springen over de banken. Arosa ondersteunt mannen en vrouwen die slachtoffer zijn van huiselijk geweld.

In Arosa wordt kunst gemaakt.

* De namen van de bewoners zijn veranderd

Op dit geheime adres worden vrouwen en hun kinderen opgevangen. In de ruimte waar de moeders bij elkaar zitten, hangt jarenlang weggedrongen angst en verdriet bijna tastbaar in de lucht. Alleen al daarom is het fijn dat de kinderen vanuit deze 'verdrietzone' zo nu en dan kunnen vluchten naar hun Tovertuin die de Stichting Het Vergeten Kind in een andere ruimte heeft gebouwd. Daar is het vrolijk, kleurig en er is veel te beleven. De door Guusje Nederhorst ontwikkelde hondenkarakters Woezel en Pip zijn meer dan levensgroot op de muur geschilderd en de beperkte ruimte is efficiënt ingedeeld met een twee verdiepingen hoog speelhuis met daarin een fornuisje, een klein theater en een poppenkast. Kinderen van alle nationaliteiten en leeftijden kruipen langs elkaar heen en één van de meisje verkleedt zich als prinses. In de andere ruimte verandert de sfeer ook wanneer de kinderen naar de speelruimte vertrekken. Een paar moeders hoeven zich heel even wat minder groot te houden nu hun kinderen uit het zicht zijn. ●

DE VIER PIJLERS VAN HET VERGETEN KIND

1 Het realiseren van Tovertuinen, veilige kindvriendelijke leefomgevingen met speelvoorzieningen, op alle plekken waar kinderen worden opgevangen: opvangtehuizen, crisiscentra, daklozenopvang, asielzoekerscentra en vrouwenopvang.
2 Het organiseren van 'activaties' voor kinderen. In veel opvangtehuizen houdt men zich slechts aan de drie B's: Brood, Bad en Bed. Dus de Stichting gaat langs opvangcentra met allerlei activiteiten (da's iets anders dan activiteiten) om kinderen actief, creatief en mentaal te stimuleren: kindervoorstellin-

gen, dansen en spelen voor de kleintjes, hiphop-workshops, muziek- en rapclinics en stoere filmworkshops voor de groteren. Soms is het puur vermaak maar veelal om iets van op te steken.
3 Het organiseren van grote evenementen. Eén keer per jaar De Week van het Vergeten Kind en één keer per jaar de Sint Express Tour in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen. Deze kinderen geloven ook in Sinterklaas maar het vieren ervan is voor hen niet vanzelfsprekend. Een dag nadat de Goedheiligman in Nederland aankomt, laat de Stichting hem

ook aankomen voor kinderen in opvangcentra. Dan rijden er treinen door Nederland, de noord- en de zuidlijn, die kinderen van de grote stations halen en ze naar een centrale locatie rijden waar de Sint dan ook voor hen aankomt.
4 De situatie van deze kinderen bekend maken bij het Nederlandse publiek en bewustmaking van de problematiek bij de politiek en verantwoordelijke instanties. Wat de Stichting Het Vergeten Kind doet, voelt vaak aan als een pleister op de wonde. Directeur Daphne Schreuder: "Wij vinden dat de verantwoordelijke organisaties te weinig doen. In een vrouwenopvang krijgen moeders traumaverwerking en

specialistische hulp, maar de kinderen niet. Die zijn letterlijk bagage. Zet ze daar maar neer. De achttiende Tovertuin die we hebben gebouwd was in een daklozenopvang. Daar zitten steeds vaker gezinnen met kinderen. Tijdens het bouwen moesten we twee keer de kinderen evacueren omdat er steekpartijen waren. Kinderen opvangen in dezelfde opvang als verslaafden, ex-gedetineerden en ga zo maar door, dat kan toch niet! Daar moeten we iets aan doen! En gelukkig is dat besef aan het groeien en werken we inmiddels samen met VWS, VNG, Jeugdzorg Nederland, Federatie Opvang en andere organisaties aan een betere positie van kinderen in de opvang."

DONATIES ZIJN WELKOM EN NODIG: WWW.HETVERGETENKIND.NL